

Гриневич зазначає, що саме так і пояснювала румунському урядовцю необхідність додати україномовних предметів школам національних меншин. У відповідь на це міністр освіти Румунії Поп заявив, що в його державі є класи для українців, де навчаються виключно українською мовою. Проте різниця полягає в тому, пояснює Гриневич, що в румунських школах окрім таких класів є й інші, де вчать і румунською мовою. В Україні ж зараз діють цілі школи, де вчать лише румунською. Іншими словами, представники румунської діаспори в Україні, навчаючись у таких «монокласах» не можуть потренувати українську мову навіть на перервах – вони просто відрізані від україномовного середовища.

Список використаної літератури:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2017/10/23/227072/>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/politika/skandalniy-zakon-pro-osvitu-chim-ukrayini-zagrozhuye-diplomaticzna-viyna-z-ugorschinoyu-1010910.html>
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28760977.html>
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/politics/2262354-ugorschina-ne-bude-pidtrimuvati-evroatlantichni-zusillya-ukrajini-do-skasuvannya-zakonu-pro-osvitu.html>
5. Лапшин С.А. Аналіз порушень виборчого законодавства та «брудні» політичні технології під час виборів голів об'єднаних територіальних громад Вінницької області /С.А.Лапшин //Актуальні проблеми політології: Матеріали підсумкової наукової конференції з політології. – Вінниця, 2017. – С.8-12.

Мисник Я.

МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ

У статті проаналізовано особливості вирішення етнонаціональних конфліктів.

Ключові слова: конфлікт, національна політика і національні відносини.

У контексті гарантування міжнародної безпеки впливають загальносвітові події – крах колоніалізму, загострення почуттів національної самосвідомості, нетерпіння до найменшого ущемлення національної рівноправності. Все це різко визначає національне питання, національні проблеми не тільки в нових державах, а й в тих, в яких, здавалося б, ці проблеми давно вирішені (Квебек у Канаді, Шотландія і Уельс у Великій Британії, Корсіка у Франції, острови Пасхи в Іспанії та ін.) [5].

Більшість країн сучасності є багатонародними (поліетнічними) соціумами, в межах яких взаємодіють між собою та з державою різноманітні народи-етноси (як етноісторичні спільноти). Дисбаланс у відносинах між ними зумовлений прагненням усіх народів-етносів реалізовувати найсуттєвішу в політичній історії місію – виступати свідомим джерелом політичної влади і носієм політичного суверенітету своєї країни. І

коли будь-якому з них чинять бодай якийсь спротив у реалізації зазначеної політичної місії, – неминучі різноманітні етно- і міжетноконфліктні колізії [2].

Розглядаючи динаміку етнічних за формою конфліктів, варто підкреслити, що всі вони проходять однаковий шлях – від романтизму вищої ідеї та віри в перемогу до усвідомлення необхідності вирішення проблеми шляхом переговорів. Саме на цьому етапі і важливе чітке розуміння реальних причин конфлікту, об'єктивних протиріч та питомої ваги саме етнічного компоненту.

Міжнародна громадськість завжди вітає національно-визвольні рухи, і жодна демократична держава не дозволить собі заявити, що вона не згодна із цим принципом. Етнічний же конфлікт – це більш ніж гостре питання для суперечок. З одного боку, дуже часто етнічний конфлікт виникає через бажання етносу створити свою державу й відділитися, з іншого боку, виходячи з політичного визначення термінів, етнос не дорівнює нації. І в ситуації, коли відділення вимагає етнос, пригадується ще один основний принцип міжнародного права – непорушність і недоторканність територіальної цілісності держав. У результаті чого ми приходимо до практики подвійних стандартів, де на розвиток етнічного конфлікту й можливості задоволення вимоги того або іншого етносу впливають уже не об'єктивні фактори й бажання народу, а думка та рішення світового співтовариства, великих держав, сусідів; економічні й політичні протиріччя. Існує право націй на самовизначення чи ні, ефективно воно чи ні, принцип це або право – усе залишається сумнівним і спірним. Але одне зовсім очевидно: за цим правом стоїть питання – кому це вигідно? [4]

Для пояснення внутрішньодержавних конфліктів, які зараз є домінуючими (про що свідчать, наприклад, дані Гельдельберзького інституту по вивченню міжнародних конфліктів: так, протягом 1945–2000 рр. до класичних міждержавних воєн було віднесено тільки 15 %, а у 2001 р. уже тільки 7 %) дослідники виділяють декілька факторів. Серед них важливе місце посідають релігійні та національні фактори, проявлення яких стримувала "холодна війна", але її закінчення призвело до виходу їх із латентної фази та вивільнення їхнього конфліктного потенціалу, відсунувши на задній план ідеологічний чинник, що був домінуючим на попередньому етапі та визначав співвідношення сил на світовій арені. Але найпопулярнішими зараз є економічні концепції пояснення виникнення конфліктів. Уже сьогодні американський дослідник Дж. Най виділяє три рівні політичної картини світу, застосовуючи модель тришарового пирога, де одним із цих рівнів є саме економічний [1].

Нині у багатьох аспектах державна безпека залежить від міжнародної. Раніше внутрішньо стабільна держава гарантувала безпеку від зовнішніх загроз, а тепер міжнародна нестабільність може зруйнувати внутрішньо стабільну державу, навіть зовсім не агресивну. І навпаки, гарантії міжнародної безпеки можуть стати надійним чинником підтримання внутрішньої безпеки держави.

Міжнародна безпека – такий стан міжнародних відносин, за якого створюються умови, необхідні для існування та функціонування держав, забезпечення їхнього повного суверенітету, політичної та економічної незалежності, можливої відсічі воєнно-політичному натиску й агресії, рівноправних відносин з іншими країнами.

Водночас міжнародну безпеку треба розглядати як політику, що сприяє створенню ефективних гарантій миру як для окремої країни, так і всього світового співтовариства [3].

Світова практика виробила лише один – демократичний – спосіб урегулювання міжнаціональних відносин, який передбачає забезпечення вільного волевиявлення націй, реалізацію їх законних прав на життя, відносини з іншими націями на основі рівності. Йдеться про надання повної свободи націям для встановлення ними економічних, політичних, культурних та інших відносин, а отже, про право нації на самовизначення, яке тісно пов'язане з реалізацією прав людини. Права і свободи людини та право народів на самовизначення взаємозумовлені. Нині право нації на самовизначення – один із важливих принципів відносин між народами й націями. Навіть більше, самовизначення є загально визнаною основоположною нормою міжнародного права, обов'язковою для всіх без винятку держав. Це зафіксовано і в документах ООН.

Відсутність чіткої стратегії міжнародного співтовариства, щодо подолання існуючих протиріч у світі сприяє все більшій дестабілізації системи міжнародної безпеки, а також стає запорукою зародження нових та розвитку і посиленню вже існуючих конфліктів, що в результаті неминуче призведе до негативних зрушень у глобальному масштабі.

XXI століття повинно продемонструвати вирішення суперечностей мирним цивілізованим шляхом, спираючись на гіркий досвід минулих збройних протистоянь. Силою можна змусити, але не переконати.

Пошук економічної чи політичної вигоди окремими державами не сприяє вирішенню чи хоча б частковому врегулюванню етнонаціональних проблем. У вирішенні конфліктів важливо урахувати інтереси всіх сторін, а також у жодному разі не приховувати суперечності, а усувати їх. Адже "заморожені" конфлікти з часом виливаються у жорсткі форми протистояння, які іноді є і досить довготривалими та можуть мати катастрофічні наслідки.

Список використаної літератури:

1. Гринів Д. Що спричиняє виникнення конфліктів? / Д. Гринів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.cirs.kiev.ua/component/content/article/78.html>;
2. Майборода О. Етнополітична ситуація в Україні: регіональний вимір / О. Майборода // Сприяння поширенню толерантності у поліетнічному суспільстві. – К.: Фонд "Європа XXI", 2002. – 129 с.
3. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави / П.М. Рабінович. – К., 1999. – 231 с.
4. Шелест Г. Етнічний конфлікт – мета чи засіб? / Г.Шелест // Наук. вісн. Одес. держ. екон. ун-ту. Науки: економіка, політологія, історія. – 2007. – С. 12-32.
5. LeVine R., Campbell D. Ethnocentrism: Theories of Conflict, Ethnic Attitudes and Group Behavior. – N. Y; London, 2004.